

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 22(1064)

Reede, 25. juuni 1982

XXXIV aastakäik

IDEAALI POOLE

Automaatikud olid esimesed. Nagu igal kevadel. Teisipäeval, 22. juunil avasid nad meie lõpuaktuste seeria. Nelja päeva jooksul said diplomid 1293 lõpetajat, see on rohkem kui kunagi varem TPI ajaloo.

* ÖNNE!

* JULGUST! Kui seni teie ettevõtmistel ikka õppejõud silma peal hoidsid, siis nüüd peate ise vastutama. Ja mitte ainult enese, vaid tootmisjuhina ka kollektiivi eest.

* ÖPPIMISHIMU JÄTKU! Tänapäeva elu ja teadus nõuavad pidevat enesetäiendamist, juurdeõppimist.

Need ja paljud muud head soovid kõlasid aulas neljal päeval. Neist, kel kõike soovitud järgida õnnestub, peaksid saama ideaalsed insenerid. Kas saavad? Vähemalt ideaali poole pürime kõik.

Sven Arbeti fotol on automaatikateaduskonna andekamad ja töökamad. Kiitusega lõpetasid (vasakult): Mait Heidelberg, Jüri Heinmaa, Ahto Karu, Toivo Strandberg, Jaanus Väin, Valeri Koževnikov, Jevgeni Astanovski, Mihhail Kantšper, Mihhail Rubiņštein.

NLKP Keskkomitee ja Nõukogude valitsus pööravad pidevalt tähelepanu meie maa kaitsvõime tugevdamisele, kasvatahes nõukogude kodanikke nii, et nad alati oleksid võimelised kaitsma oma sotsialistlikku kodusid ja selle saavutusi.

Nende ülesannete lahendamises kuulub suur ja tähtis osa tsiviilkaitsele. Tsiviilkaitse süsteemi juhtide kasvatamisel on oluline kõrgõppeasutuste tegevus, kus tsiviilkaitse õpetamine ja õppimine kuulub õppeprogrammi.

Tsiviilkaitse kursus kõrgkoo-

IGA MEIE ÜLIÕPILASE AUASI

lis õpetab tulevase tootmiskomandõre lahendamise tsiviilkaitsega seotud keerulisi ja mitmekesiseid ülesandeid, kõigepealt tagama elanikkonna kaitsmise massihävitusrõu eest, rahvamajandusobjektide pideva tegevuse sõja ajal, päästetööde, vältimatute avariide ja taastamistööde organiseerimise.

Hästi mõistes oma tulevase ülesandeid omandavad meie üliõpilased edukalt tsiviilkaitse

programmi. Seda tõendavad lõppeva semestri tulemused. Nende üliõpilaste üldarvust, kes meil käesoleval õppeaastal tsiviilkaitset õppisid, said 76% tsiviilkaitse aines ainult häid ja väga häid hindeid.

Õppetulemuste põhjal tuli esimesele kohale majandusteaduskond, teiseks keemia- ja kolmandaks automaatikateaduskond. Viimaseks jäi ehitusteaduskond. Parimad õpperühmad

on AO-67, LE-62, MM-67, KA-67, EV-67, TR-67. Nende õpperühmade tudengid õpivad tsiviilkaitset ainult headele ja väga headele hinnete.

Tsiviilkaitse õppimise eeskujuks võivad olla sellised üliõpilased nagu Annika Abel, Priit Parmakson, Meedi Rannakivi majandusteaduskonnast, Inessa Vatsel keemiateaduskonnast, Aivar Mets automaatikateaduskonnast, Guido Vakker

mehaanikateaduskonnast. Kahjuks ei suutu kõik tudengid tsiviilkaitse kursusesse kohusetundega. Maha jäävad õpperühmad TP-61, ET-62, KM-61, MM-68, LI-61, AV-61.

Tänapäeval kasvavad nõudmised tsiviilkaitse juhtivale koosseisule rahvamajanduses iga aastaga. Seepärast on iga meie instituudi üliõpilase auasi suhtuda tsiviilkaitse ainesse kohusetundlikult.

Tsiviilkaitse kateedri vanemõpetaja
A. TRIFONOV

HEIDI PUTKI fotod.

VALIMISED

Pühapäeval, 20. juunil valisime kohalike nõukogude saadikud ja rahvakohtunikud. Meie majas töötanud kolmes valimisjaoskonnas oli rahvarohke. Paljud meie kõige noorematest üliõpilastest tulid hääletama elus esmakordselt.

Pühapäevaseid valimishetki on jäädvustatud kõrvalolevail fotodel.

VALIMISED

ELAMUSRIKAS JALUTUSKÄIK

Elamusrikas? Aga loomulikult! Kus siis? pärib lugeja nüüd seesuguse õhina, küsi- ja hüüümärgi peale. Tartus, vastan mina. Ja taipan hõlpsasti ära vastureaktsiooni. Ikka needsamad märgid, no-neh pealekauba, ja edasi: ärge rääkige, ei Pariisis ega Pamiiris, vaid...?

Nojah. Ei mingeid küsimärke. Nii tõesti kui tõesti Tartus. Täpsemalt: ülikooli uues raamatukogus Struve tänavas.

Lähnen piki lugemissaali (ühest otsast teise 92 m!) ja hoian hinge kinni nagu röntgenis. Raamatukogu direktor Laine Peep oli hoiatanud, kui meid, hulka ajakirjanikke, majja lahti oli lasknud: vaikust! vaikust! sest... Sest tudeng pole rahul. Vähe sellest, ta lausa puurib sind, selles pühas majas jalutajat silmadega, ja neis silmis on paras ports etteheidet. Et see siin pole promenaad, et tudeng ei ole siin enast vahetamiseks välja toonud, et... Ma ei ole oma küllalt pikaaegsetes suhetes üliõpilastega tudengit eales nii peljanud kui praegu, siin. Ja tudengil on õigus. Eesti rahvas on uudishimulik (ajakirjanikest rääkimata!), teda on tervelt ja enam kui üks miljon, ja uut raamatupühamat tahab iga enesest vähegi lugupidav inimene oma silmaga näha. Tulemus: praegu on uues raamatukogus iga tund üks grupp uudishimulikke. Sealt siis ka üliõpilaste kaebused: andke meile rahu, laske meil töötada, õppida, sest see on ju raamatukogu, see on meie jagu! Ongi. Eelkõige tõsine töökoht tudengite ja õppejõudude jaoks, aga peale nende kõigile neile, kellele raamatud vajalikud. 27% raamatukogu lugejast on väljastpoolt ülikooli. Järgitakse ausalt raamatukogu esimese direktori Karl Morgensteri põhimõtet: raamatukogu olgu lahti laiale publikule!

Aga nüüd käin mina, üks tühine osa sest publikust, uues majas kikkivarvul ringi ja tunnen kadedust. Kadeduse põhjus näib jätkuvat: siin on 3,8-st miljonist raamatust peaaegu pool miljonit kohe oma käega rüüleilt võtta (mentüü asemel paugupealt lõunasööki!); tudengite jaoks on 62 individuaalkabiini, kus mitte keegi ei sega sinu ja tarkuse kaksiolekut... Minu ajal, kümme ja enam aastat tagasi... Nojah, nüüd tulevad memuaarid! — ütlesid praegused Tartu tudengid mu retooriliselt õhkamisil kuuldes. Ärgem siis õhakem. Aga kadedus võib ju jääda, võib?! Kui-ki ajalooline isik Karl Morgenster tahtis minusuguseid kõigest väest kadeduse eest kaitsata. Nimelt ei lugenud ta ülalmainitud publiku hulka ühtki naist, ja kirjutas kord oma märkmetes, et ah, jälle tuleb raamatukokku üks ohvitseriproua, mida tema küll siit tahab, viimati oskab veel lugedagi?!

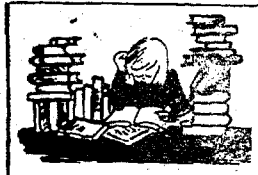
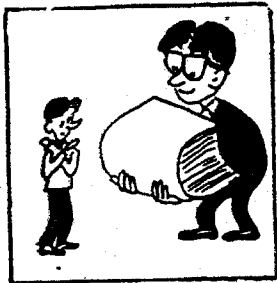
Aga siin me nüüd käime, kõik õnnelikud lugeda oskajad, ja mõtleme vargsi, et oleks taoline raamatukogu Tallinnas... Küll teeks teadust, kaitseks või kandidaati ja jõuaks doktorinigi! Näe kui hea, et ei ole Tallinnas, jääb vähemalt vabandusvõimalus, miks ei ole kandidaati ega doktorit. Las olla terava taibuga lugejal õigus nii torgata ja naiselikku ülepaakumist jahutada.

Käime hoidlates, kus varjul 42 kilomeetrit raamatuid; avame uksi, aga muidugi mitte kõiki viitsada, mis selles majas olema; teejuhil direktor Laine Peepul on kaasas vaid kõige vajalikumad võtmed maja täielikust võtmekombust, mis kaalub kuusteist kilogrammi. Lase me endasse imbuda teadmisesel, et üks väga hinnaline raamat võib maailmas maksta rohkem kui üks kolmanda põlve arvuti.

Aga lugemissaalis käib elu omasoodu. Laudadel leidub kõige mitmekesisemat lektüüri: «Narkoosi mehhanismid», «Eesti keele ja pedagoogilise mõtte ajaloo», «Lastehaigused», «Poliitiline ökonomia»... See maja kuulub õppureile. Ja neil on sess. On 10. juuni.

Nüüd veidi tagamaadest. Jalutuskäik uues raamatukogus oli vaid üks osa seekordsest Tartus-käigust, pressipäevast, mille TRÜ juubeli keskstaap vabariigi ajakirjanikele raamatukogu konverentsisaalis korraldas. Kui püüaksin siinkohal lugejani tuua kogu teabe, mida pressipäeval pakuti, siis 1) oleksin lootusetult hilineanud: infot on andnud juba vabariiklikes ajalehtedes ETA, üsna põhjalikult «Edasi»; 2) ajakirjanikele jagatud teave juubeli ettevalmistuste käigust kujutas endast koondit seitsmel masinakirjalehel, s. t. meie väikese ajalehe terve üks lehekülg.

Aga pisut siiski. Pressipäeval rääkisid juubeliks ettevalmistamisest TRÜ rektor prof. Arnold Koop, ürituste kavast juubeli keskstaabi ülema asetäitja dots. Toivo Kuldsepp, pressiteenistuse korraldusest juubeli propagandakomisjoni esimees dotsent Marju Lauristin, ehitus- ja remondiprogrammi senisest täitmisest haldusprorektor Ain Ots-tavel.

Ülikooli 350. juubeli üritused leiavad aset Tartus 15.—18. septembrini. Kavas on palju: külaliste tutvumine ülikooliga, teaduskonverents, ülikooli õppejõudude ja kasvandike — revolutsioonilisest liikumisest osavõtnute mälestusmärgi avamine Toome nõlval, teenekate teadlaste mälestamine, tutvumi-

ne Tartu ja Põlva rajooni ma-janditega, miiting V. I. Lenini ausamba juures, pidulik koos-olek «Vanemuises», kontserdid, miiting-demonstratsioon ilutu-lestikuga Raekoja väljakul, va-bačhuetendus «Vivat Acade-mia», puhkeõhtud, pressikonven-rents, puhkpilliorkestri kont-sert, kontsertball «Vanemuises», TRÜ ajaloo muuseumi ja D. I. Uljanovi korter-muuseumi avamine...

Mis puutub ürituste etteval-mistamisse, siis jäi sõnavõtnute jutust mulje: käib, liigub, ehi-tatakse, valmib! Muidugi mitte iseenesest, vaid nii õppejõudu-de kui üliõpilaste käte ning mõistuse abil, kogu Tartu linna elanike kaasabil.

Mis tunne sul oleks, esimese kursuse tudeng, kui komsomoli-komitee jagaks sulle niisuguse tekstiga kutse:

«TRÜ rektoraat ja ühiskondlikud organisatsioonid kutsuvad sind su-vel koos kõigi meie ülikooli esime-se kursuse üliõpilastega osalema juubeli ettevalmistustöödes.

Alma mater jääb lootma Sinule ja arvestab Sinu energilise kaasalöö-misega juubellaastal.»

Eks ole, sa läheksid nagunii, sest peab? Aga minemise tunne on pärast nii kena kutset kui-dagi teisem, pidulikum, täht-sam.

Õhtusel istumisel «Sophokle-ses» näitas juubelitööde staabi ülem keemiateaduskonna dot-sent Rein Pullerits tõetälonge, mis juubelitöödeks valmistatud. Igaüks, kes ülikooliga seotud, on kohustunud töötama juubeli heaks 5 päeva aastas. Staabi ülemal oli 10 tuhat talongi, al-les on 500 ringis. Põhilised mas-silise kaasalöömise objektid on Vana-Jaani kalmistu ja Toome-mägi. Parimaile töötajatele antakse välja tänukaardid. Kiit-usega kaart annab õiguse osa-leda ühel juubeliüritusel. See on suur asi, sest eks juubelis osa-leda taha igaüks. Sajandi juu-bel ju. Paraku on igal ruumil, ka suurimal oma seinad. Siit siis ka korraldajate varane soov, et kutsumata külalisi juu-beli ajaks Tartusse võimalikult vähe saabuks. Jääb ju televi-sioon, ajalehed, kes juubelihõn-gu iga vilistlase ning huvitatu-ni toovad. Arvestades, et meiegi TPI õppejõududest viiendik on TRÜ-st pärit, muud teenistujad lisaks, püüab ka «Politehnik» pisut ülikooli juubelit meie maj-ja tuua. Kõigepealt arusaama, et eelseisev tähtpäev ei kuulu üksnes Tartule ega ülikoolile, vaid kogu meie rahvale, eeskätt kõigile meile, kes me endas üli-kooli ülemlaulu kanname ja seda järeltulevatele põlvedele edasi anname. Igatahes on meie toimetis septembris Tartusse kutsutute seas, igatahes seekord ajakirjanike hulka arvatud. Ai-täh korraldajale. Ka see on üks, ilusti paika pandud punkt igavesel teemal «kõrgkoolide-vahelised suhted».

Selsamal õhtul jääb «Tšaika» minekuni veel aega. Vihm lõ-peb, läheb pisut soojemaks, ja ma jalutan, ausalt öeldes liht-salt longin natuke. Vana Tiik, mu esimene tudengikodu, vaa-tab mind oma tühjade akende pilgul; Uues Tiigiski on pooled aknad kardinateta — sessid vist juba läbi; Pälsonisse ei viitsi keerata, äkki tuleb juba rong. Miski pole enam oma, Tiigi tä-nav on tühi, siniseid tekleid pole näha, ja ometi ma tean, et MINU AKNAD olid seal Uues Tiigis õue poole, ja et Vanas Tiigis juhtus esimesel kursusel tagantjärele uskumatuid lugu-sid... Ei-ei, mis te nüüd, naer-ma ometigi siin üksipäini ei hakka...! Lähnen jaama poole tagasi. Tühjadest akendest hoo-limata on natuke kodutunnet. Ju peaksime seda vahetevahel tundma. Meie, kel me kodu kord Tartus olnud.

HILLE KARM

HUVITAV MATKAVÕISTLUS SVERDLOVSKI KÕRGKOOLES

Möödunud aastal oli meeldiv võimalus külastada viit Sverd-lovski kõrgkooli. Sverdlovskis on eriline koht matkavõistlus-te korraldamisel. Matkasport on üliõpilaste ja õppejõudude seas väga populaarne. Kõrg-koolides on loodud oma matka-klubid, Uraali Polütehnilises Instituudis «Romantiku» ja kom-Klubi on koondanud enda üm-ber nii jalgsi-, suusa- ja vee-matkajad, nii asjast huvitatud algajad kui järgusportlased.

Klubis on matkajad jaotatud kaheks: A gruppi (I ja III ka-tegoria) ja B gruppi (kvalifit-seeritumad). A-grupp võistleb instituudis «Romantiku» ja komsomolikomitee auhindadele, B-grupp ning A-grupi võitjad oblasti ning instituutide vae-helistel võistlustel «Burevestni-ku» ning spordikomitee auhin-dadele. UPI-s võistles aasta jooksul (nii suvel kui talvel) 68, Sverdlovski Mäeinstituudis 18 võistkonda. Oblasti võistlustel osales 129 võistkonda, 1977. a. kogu oblastis 920 võistkonda. Kui kõrgel järjel peab olema agitatsioon ja matkadeks ette-valmistus, et jõuda sellise mas-silisuseni?

Ettevalmistus toimub sekt-sioonide kaupa aastaringselt. Küllalt suur roll on ka võist-luste läbiviimise süsteemil. Võistluste juhend on koostatud arvestades NSVL territooriumil organiseeritavate matka-dele kehtestatud nõudeid. Mat-kajuhtidele tutvustatakse eel-nevalt juhendit ja hindamise

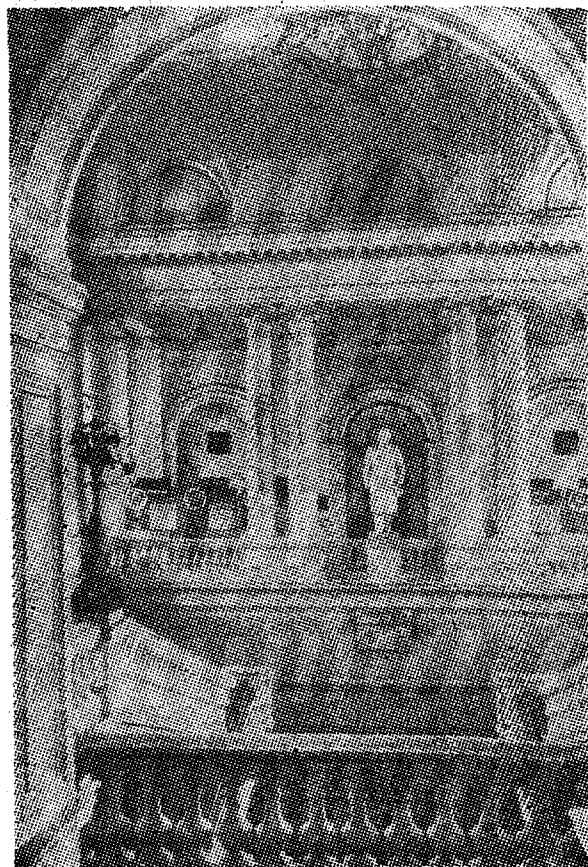
kriteeriume. Matkapäeviku esi-tamisse järel kontrollitakse selle vormistamise õigsust, seejärel hindab matka läbinud võistkon-da kolmeliikmeline kohtunike-kogu. Hindamisel arvestatakse: matka taktikat ja vastavalt selle läbimist, matka tehni-list keerukust, läbimise tehni-list taset, objektiivseid tingi-musi (ilmastikku, veetaset, lu-meolusid jne.), ühiskondlikku kasulikkust tööd, aruande kvali-teeti. Ühe kohtuniku antav maksimaalne hinne on 31 palli (tervelt brigaadilt 93). Kui üks või mitu gruppi saab ühesugu-se pallide arvu, siis paremaks peetakse esimeses näitajas pa-remini hinnatud gruppi.

Algajale võib soovitada Rja-zani turisminõukogu organiseeritavaid kümnepäevaseid paa-dimatku, mida korraldatakse juulis — augustis (grupi suu-rus 12—15 inimest) mööda Meštšõora järvistut. Tuusiku hind 33 rubla (toit, paadid, tel-gid ja matkainventar). Järved on sooja, turbase veega. Loo-dus on väga kaunis. Matka lä-bijad saavad märgi «NSVL tur-rist». Tuusiku võib tellida kirja-teel: Рязанский областной совет по туризму и экскурсиям, 390013 г. Рязань, ул. Димитро-ва, 4.

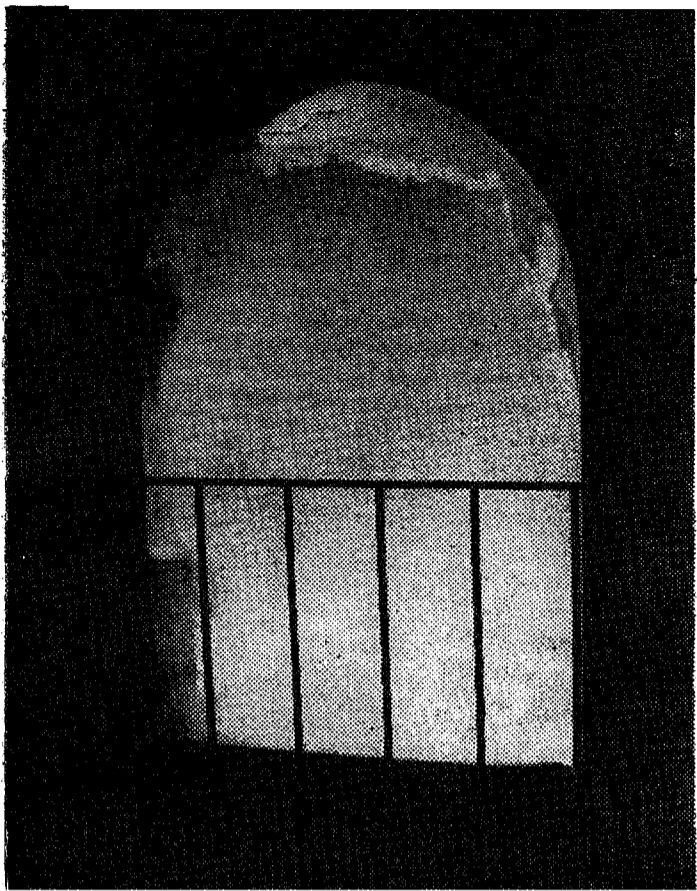
Kehalise kasvatus-kateedri dotsent VIRVE PREGEL

▲ Meie naiskoor möödunudsuvisel üliõpilaslaupeol Riias. Riia PI meeskoriga seovad meid üldse tihedad suhted. Sõpruskoore on TPI taidlusaljalatel Siberist Baltikumini.

◆ Leningradi Polütehnilise Instituudi peahoone fuajees.

«Vaata iseene aknasse...»

ALAR MÄE (TE-41) foto.

KOLM LUGU. ANDRE MUUGA, MA-81

Viimasel ajal oli kõik viltu vedanud. Ebaõnnestumiste ahel oli mu oma jäisesse haardesse saanud. Mõte töötas vaevalt ja väljapääsmatu olukord nõõris kõri. Kavatsesin just enast tuulutama minna, kui helises uksekell. Läksin avama. Uksel seisis võõras. Ta sirutas käe loult välja ja mainis mo-kaotsast: «Seltsimees Tülpimus, teie lahkel loal.»

Siis marssis ta enesekindlalt sisse, riputas palitu nagisse ja oli juba elutuppa kadunud. Läksin talle järele. Tülpimus oli tugitoolis mugavalt kerra tõmbunud ja haudus musti mätteid, nagu pingutusest kipras.

«Olen sind kaua jälginud ja tunnen, et täna on see päev saabunud, mil ma su oma ven-naskonda vastu võtan. Enamus meie põhimõtteid on sinus nangunii juba juurdunud. Tean seda täpselt.»

Tülpimuse silmad ekslesid m öda tuba. Olles toas pesitse-vast segadusest täieliku pildi saanud, noogutas ta mõistvalt ja sukeldus siis jälle oma mõtte-tesse. Järsku tekkis ta näole irvitav muie. Tugitooli tagant ilmus lagedale raske must port-fell. See oli kõige suurem port-fell, mida ma elus näinud olin. Tülpimus klõpsutas lukkudega ja tõmbas välja kaks õllepude-lit.

«Võtame veidi, läheb kerge-maks,» viskas ta, ja minul pol-nud mu enese imestuseks üldse tahtmist vastu vaielda. Võtsin pudeli vastu ja panin suule. Tahtsin ainult väikese lonksu võtta, kuid nagu imevõlu oli pudel mu huulte külge kleepu-

KALDPINNAL

nud ja mul ei jäänud muud üle kui neelata ja neelata. Sil-manurgast piiludes nägin, kui-das kõhukas portfell iga lonk-suga veidi kahanes. Kui ta lõ-puks põrandale kortsu vajus, sain pudeli suult. Oli kuidagi teine tunne. Nagu mina ei ol-nukski mina ise, vaid keegi tei-ne. Polnud raskust jalgedes. Aina üks uinutav hõljumine. Tülpimus talutas mu esikusse ja pani riidesse. Mul oli täiesti ükskõik, kuhu ta mu viib. Pea-si, et kergustunne püsiks. Läksin kaasa.

Hämaras keldrikambris elas Lootus. Hooletussejätud tuppa olid siginenud tolmutorvid, lae-nurkades ootasid ämblikud oma võrkudesse võimalikku saaki. Pikk haigus oli Lootuse voodi külge naelutanud ja tema suur missioon kõssitas hüljatult ta-bureti all, kus vedeles apteegi-siltidega pudelikesi ja karpe. Lootus oli juba kaua aega ta-gasi enese kaotanud, kuid täna tundis ta sisemuses tärkavat jõudu ning tõusis jalule. Opti-mismihoog leidis ta ja tõmbas tänavale. Lootus pani selga nar-mendava takuse mantli, otsis üles kalossid ja läks välja. Vas-tutulejad naeratasid ja Lootus tundis, et ta võib neile veel kasulik olla. Sellest kogunes jõu-du äravaevatud lihastesse. Tä-navanurgal nägi Lootus kuidagi tuttavat kogu eemaldumas. See talutas ilmses tasakaalutuses viibivat noormeest. Lootus pa-

ni käiku kõgu oma laostunud mälu-tagavara, et meenutada, kus ta seda olendit on kohanud. See veidi vimmas kogu, rasvu-nud kael, kidurad käed... Mui-dugi! See oli ju Tülpimus, Lootuse taline vaenlane!
Lootus kiirendas sammu.

Tülpimus tundis, kuidas kee-gi talle käe õlale pani. Põlved läksid nõrgaks ja üle selja kifutas külm juga. Ei, kas tõesti? See ei saanud ju nii olla! Ainus, kes tema tõelist pa-let tundis, oli Lootus, aga selle oli ta ju surmava tõve küüsi sokutanud! Kas tõesti pidi Tülpimuse suurejooneline plaan närbunud hingede surmalaagrist luhta minema? See oli tõesti Lootus. Kuidagi kõhnemaks ja vanemaks jäänud, aga ikkagi tema. Ei saanud kahtlustki olla. Lootuse pilk oli julge ja enese-kindel.

Tülpimus oli hingelt angtüks. Juba lapsepõlves oli tal tekki-nud harjumus selja tagant rün-nata, nurga tagant kiviga vi-sata ja teiste paharettide toore jõu taustal nõrgemaid kiusa-ta. Silmast silma vaadata ta aga ei julgenud. Veel vähem mees vastu seista.

Tülpimus laskis silmadel ringi käia. Läheduses haigutas pime kangialune. See tähendas pää-semist. Jalad jõudsid samale järeldusele. Hetke pärast oli Tülpimus kadunud nagu tina tuhk.

Hommikul tõustes olin tulvil tegutsemisindu. Kõik näis keva-diselt värskena. Asja tärpanud plaanid nõudsid teoks tegemist ja ma kiirustasin, et mitte hili-neda.

PÖÖRIPÄEV

Sellel aastal jõudis Rändur tagasi alles sügisel. Koduüel keerutas tuul krabisevaid kol-tunud lehti ja kaevupang löi hüljatult tuule taktis kella. Rän-dur kloppis maanteetolmu ma-ha ja astus majja. Teda valdas rõõmus tunne, et Igavene Armastus on ootamas. Nii oli see alati olnud ja pidi olema ka tä-na. Rändur libistas seljakoti rihmad üle õlgade ja laskis kot-il põrandale kukkuda. Igave-sest Armastusest polnud kippu ega kõppu. See oli imeküll. Rän-dur laskis pilgul ringi käia. Kamber oli mitu päeva ilma inimhingeta läbi ajanud. Tol-mukile kattis mööblit ja akna-ruutudel pirisesid kärbsed. Rän-durit ründas halb aimus. Ta tormas tagakambrisse.

Igavene Armastus lamas selili voodis, silmad lakke naelutatud ja krampis käed koos paksu tekiga kurgu alla veetud. Jäi-

gast liikumatuses kohutatud, tormas Rändur voodi juurde ja haaras Igavese Armastuse hap-rad sõrmed oma pihku. Järne kramp sähvas südameni välja. Nagu elektrilöögist tabatuna vabastas. Rändur käed. Need olid üleni härmas. Pikk lahus-olek oli Igavest Armastust nii-võrd kurnanud, et jää ta hin-geni välja jõudis. Rändur kum-mardus ja suudles Igavest Ar-mastust õrnalt huulte. Imelik, et huuled ei tajunud külma. Rändur oleks andnud kõik maad ja mered, kust ta läbi oli läi-nud, et Igavest Armastust taga-si võita. Talle eneselegi märka-matult kukkus esimene pisar.

See langes Igavese Armastuse põsele ja valgus laiali. Rändur oli ikkagi rändur. Ta ei tohti-nud nutta. Kiiruga pühkis ta silmad kuivaks. Nagu imevõlu hakkas põselt, kuhu pisar oli

langenud, jää sulama. Viimasel lootuses haaras Rändur Igavese Armastuse oma embusse. Paka-ne ähvardas hinge matta, kuid Rändur ei hoolinud sellest. Ta otsustas võidelda. Karm heitlus kestis terve öö. Vahepeal oli Ränduril tunne, et külmub ka tema, kuid teist väljapääsu ei olnud. Ta pidi vastu pidama. Tahe kandis vilja. Igavene Ar-mastus ärkas taas.

Rändur pugus voodist välja ja tormas eeskambrisse. Seljakott konutas põrandal täpselt samas kohas, nagu ta eelmisel õhtul oli sinna potsatanud. Rändur rabas koti kaenlasse ja tassis välja. Ta seadis sammud jõe poole. Kaldas õõtsus paat. Rän-dur viskas seljakoti paati ja rapsas noaga kõie läbi. Vool haaras paadi ja tassis allavoo-lu. Rändur oli valiku teinud.

KUI VIULIL PURUNEB KEEL

Ühel õhtul sai mu kannatus lõpuks otsa ja ma tormasin ummisjalu trepist alla tänavale. Tasapisi hakkas rahu siiski taastuma. Olin vist kolmandast tänavaristmikust üle jõudnud, kui lülitus sisse enesekaitse-refleks.

Mõtlesin ennast metsajärve kaldale, kus asus mulle juba lapsepõlvest tuttav paadisild... Mu jalad rippusid paadisil-lalt alla lausa leigesse vette. Pääke praadis armutult selga ja teisel kaldal virvendas õhk mändide vahel. Umbrus oli täis imelisi lõhnu. Oli mulle tutta-vat männivaigu, sambla ja ni-nasõõrmeid ärritavat järvemuda lõhna. Oli veel palju muudki. Tuul puhus aeg-ajalt vee vir-vendama. Veest vastupeegelduv mets paistis nagu läbi märja klaasi. Olin lõplikult sellesse pilti kinni kasvanud.

Loodus, mis kunagi ammu oli olnud mu eksisteerimise üks pa-ratamatuid tunnustajaid, tundus võõram kui kunagi varem. Olin kui kontvõõras, kes ilma loata on peolauda istunud, roogade proovimisest aga lahti õelda siiski ei julge. Minus võttis maad veendumus, et lähemal ajal tuleb püüda asja paranda-da ja kunagine kodusus tagasi võita. Juba homme...

«...paterdab mööda poriloi-ke,» jõudis kaugelt-kaugelt mi-nuni poolik sõnarida. Vaatasin tagasi ja nägin tüdrukut, kes mulle järele vaadates meele-kohal näppu kruttis...

Kõndisin jälle mööda vihmast vettinud linnatänavaid. Tund-sin, et jalad on külma saanud, et viimane aeg on midagi soo-jemat selga panna, et habe on jälle neli päeva ajamata ja et homme on eilsega sarnane na-gu kaks tilka vett.

PEETER NOVOD

MÕLEMAD ARMSAD

Hommikul on suured silmad, õhtul pahklikud varbad. Lähivad laia ilma, mõlemad armsad. On kokku seotud tugevasti, komistavad koos, täna neil lasti sõimelda pilliroos. Tulid tagasi vaevu, silmad häbi täis, varvastes naelu. Just nii see käis.

AKNA TAGA LAULAVAD KÜLMALINNUD ja on kristalne nende hääl. Jalad kohmetand, salapuss rinnus seisab üksinda künka pääl. Vasakut kätt suitsev korsten, paremat kätt reostatud jõgi. Kuski tehakse vaelevarste, silmi tikub aastate nõgi. Ja kui sa tuled, õeldes vaikset, et oled oodanud mind kaua, ma seda ei usu, kaunitar hell. Mu süda on sajandi parimast rauast.

ERAUIDUD

- * Savilind laulab alati kujuri hääl.
- * Külvad nalja, lõikad valjad.
- * Leutasin higiliikuri!
- * Teda on elu julmalt kallista-pud.
- * Agar konferansjee jääb nina-pidi eesriide vahahele.
- * Hoogu sattunud kõhurääkija neelas ähmiga keele alla.
- * Julguse ja jultumuse vahel on eikellegimaa.
- * Ei näe õnnetinast kaugemale.
- * Kui luik liiga palju mõtleb, läheb ta kael sõlme.
- * Parem kurt kõrv kui tühi suu.
- * Nii pime, et ei näe sõbrale jalga ette panna.
- * Paljas maine on kiire end katma.
- * Kaia on omandanud sootuks uue mõiste.
- * Kui Paan saab ninanipsu, vä-riseb maa.
- * Kuidas metsa lõikad, nõnda ta langeb.
- * Jänes tõmbas karupüksid jal-ga.
- * Ta vandus ka kohtulaua ees.
- * Maasikamälu ei roosteta.

- * Ettevaatust, eksimatu ini-mene!
- * Kõik geniaalne on juba õel-dud — kas tõesti tuleb meil vaikida?
- * Suurmehi tehakse, suured mehed sünnivad ise.
- * Konformist on eluteatri ins-pitsient.
- * Parem piüksid naise jalas, kui tühi sääär.
- * Väike pisar pole kurjast.
- * Lootus jääb, kui jaksad ooda-ta.
- * Kellel oma nagu, see ajab kagu.
- * Rumal roostetab, loll poose-tab.
- * Nõder ehitab maja, põder tu-leb sisse elama.
- * Aeg läheb, inimene lõa otsas.
- * Võidu hinnahoidjat on raske hankida.
- * Kootud majas ei räägita lõn-gast ega varrastest.
- * Ärituules püsivad vaid kaar-dimajakesed.
- * Kurg läks lapsepühkusele.
- * Nii vaikne, et näpp ei mahu kõrva.
- * Õeldus on tõe pära.
- * Kuulujutt on valvsuse pärm.

- * Latatarad värvitakse mus-taks.
- * Võtmel on luku silmad.
- * Suur ämm ajab suu lõhki.
- * Parem lõvi peos kui pirukas katusel.
- * Suu kinni, kui minuga rää-gid!
- * Pintsak on õmmeldud häs-ti salajaste pistetega.
- * Keel võtab järjest juurde.
- * Mida väiksem pea, seda suu-rem müts.
- * Puudulikul inimesel võib ka miskit üle olla.
- * Tüütus pole enam moes.
- * Ootaja habe on pikk.
- * Kohustused valvavad inimesi.
- * Tuntud viis: kallis mari, kõr-gel ripud.
- * Linna on ehitatud terve hull-impotentseid hotelle.
- * Kohvikukrokodillid surevad õhtul.
- * Mannekeeni hingeelu sõltub disaineri murelikkusest.
- * Tema lemmikväljend oli um-bes.
- * Lase kärner kitseks ja ta ham-mustab vahtrapuud, et hom-mikuti õisi kanda.

ESIALGU RAVIM...

Räägitakse, et piiritust, mida veini destilleerimise teel saadi ning seega kallist hinda maksis, tarvitati esialgu ainult ravimina. Piiritusetööstuse ajaloo uurija Otu Ibius on kirjutanud, et piiritust peeti peaaegu universaalseks ravimiks, mida usuti aita- vat kõigkõimalike haiguste ja vanadusegi vastu. Seepärast hakatudki piiritust nimetama aqua vitae — eluvesi. Oli ju meie esivanematelgi levinud arvamus, et kui ei ole surmatõbi, siis saab ikka viinast abi.

Ei tea, milliste doosidega arvestati XII ja XIII sajandil, kuid tänaseks on kindlaks tehtud, et maksimaalseks etanoolikoguseks, mille puhul veel ei ähvarda haigestumine maksatsirroosi, loetakse 80 g. Siit järeldub, et üle 125 g päevas juua on juba ohtlik. Teistel andmetel ei tohiks päevane kogus ületada 40 g etanooli. Alkoholi kahjustavat toimet süvendavad suitsetamine ja mitmed ravimid.

Noh, pulmapeole küll menusuuri kaasa ei võta, sünnipäeval tahaks sõbra auks ilusa toosti ütelda ja eks äiaga läheb jutt ka libedamalt, kui kosjaviin taskus. Palju on räägitud alkoholi tarbimise kultuurist. Püüdsime sel teemal vestelda ka tootmiskoondise «Liviko» tsehhijuhataja ARNO NARROGA, kes on lõpetanud TPI KO eriala 1973. a. Vestluskaaslane kostis kõigepealt:

algustPist

«Lükõbre valmistamine ainult ühel liinil. Nädal aega üks mark, siis puhastame seadmed ning la- seme järgmise käiku. Kokku, liköörid kaasa arvatud, valmistame umbes 30 erinevat sorti. Ekspordiks lähevad «Moskva», «Pealinna», «Starka», «Subrov- ka», «Viru Valge» ja «Vana Tal- linn», peamiselt Skandinaavia- maadesse, Saksa FV-sse, Aaf- rikasse ja Ameerika Ühendriiki- desse.»

Kas «Kännu Kukke» veel te- hakse?

«Tegime, kvartalis 120 kasti. Ilmselt jääb asi pudelite puu- duse tõttu seisma. Tavalised pu- delid lihtsalt ei pea vastu. Tip- pikad taipavad vast ise, millest purunemine tingitud.»

Miks kirsšerrit pole?

«Kirsse ei ole, ilma on raske teha. Juba paar hooaega saame lõunast kirsšide asemel paberi, et seoses saagiolude halvenemi- sega... jne.»

Nõnda mõnusasti juttu puhu- des jõudsime ruumi, kus seisid nõud, millele kirjutatud: köö- ned, vanilliin, veel mitmeid tundmatuid ja tuntud maitse- ainete nimetusi. Hea, et inime- se maitsemisemeel ei ole täius- likkuseni arenenud.

Olime jõudnud tagasi villi- mistsehhi. «Milliseid marke ise eelistaksite?»

«Mulle meeldib viski jääda.»
Varem olid korgid, mida sai ilma terariistata avada. Kas uus

Head EÜE ~ suve!

Head töösuve!

NLKP XXVI kongressil vastu võetud «NSV Liidu majandusliku ja sotsiaalse arengu põhisuundades

aastaiks 1981–1985 ning ajavahemi- kus kuni 1990. aastani» nähakse ette parendada patendi- ja litsentsitööd ning igati soodustada leiutajate ja ratsionaliseerijate massilise loo- mingu edasiarendamist. Juhindu- des eelpoolmainitud korraldab Üleliidulise Leiutajate ja Ratsiona- liseerijate Ühingu (ÜLRÜ) TPI aig- organisatsioon koos instituudi ad- ministratsiooniga järjekordse leiu- tus- ja ratsionaliseerimisülevaatus- e.

1. Ülevaatusel selgitatakse välja instituudi parimad töötajad, allasu- tused ja teaduskonnad eraldi leiu- tus- ja ratsionaliseerimistevase alal. Samuti selgitatakse välja pa- rim naisleidur ja parim noor leidur (vanuse piir 30 aastat). Kokkuvõ- ted tehakse 10. jaanuariks 1983 ja avaldatakse «Tallinna Polütehnik- kus».

2. Kokkuvõtete arvestusperiood on 01.01.1982 kuni 31.12.1982. Leiu- tistatust arvestatakse TPI-st väl- jasaatmise kuupäeva järgi. Positiiv- seid otsuseid leuitestele autoritun- nistuste ja välispattentide väljaan- dmise kohta ning leuituste juurutus- akte arvestatakse instituuti laeku- mise kuupäeva järgi. Litsentsimü- gilepinguid võetakse arvesse vasta- va dokumendi instituuti saabumise kuupäeva järgi. Ratsionaliseerimis- ettepanekuid arvestatakse tunnis- tuse väljaandmise aja järgi.

3. Leiutiste ja ratsionaliseerimis- ettepanekute autorid saavad punkte vastavalt nende osale tehnilise la- henduse väljatöötamisel (arvesta- takse autorite vahelise tasu jaotuse kokkuleppeid).

LEIUTUS- JA

RATSIONALISEERIMIS-

ÜLEVAATUSE

TINGIMUSED

4. Allasutuste ja teaduskondade omavahelise paremusjärjestuse mää- ramisel summeeritakse allüksuse (teaduskonna) töötajate (ka TPI-st arvestusperioodil lahkunud) kogu- tud punktid ja jagatakse kõrghari- dusega töötajate arvuga antud all- asutuses (teaduskonnas). Teise all- asutuse (teaduskonda) siirdumisel võetakse punkte arvesse ainult uue töökoha järgi.

5. Kokkuvõtete tegemisel leuitus- tegevuses lähtutakse järgnevalt summeeritavast punkttabelist:

— leuitistatust 1 punkt

— iga lisaleitusbjekt kompleks- leuitistatust koosseisus 0,3 punkt

— positiivne otsus autoritunnistuse väljaandmise kohta NSV Liidus 3 punkt

— iga lisaleitusbjekt kompleks- leuitistatust koosseisus 0,3 punkt

— positiivne otsus autoritunnistuse väljaandmise kohta NSV Liidus 3 punkt

— positiivne otsus patendi või auto- ritunnistuse väljaandmise kohta välismaal:

— esimese kontroll- või edasilü- katud ekspertiisüsteemiga riigis 3 punkti

— igas järgnevas kontroll- või edasilükatud ekspertiisüsteemiga riigis 1 punkt

— avaldussüsteemiga riigis 0,5 punkt

— juurutamine 3 punkti

— litsentsimüük:

— patendiga kaitstud leuitus 11 punkti

— patendikaitset mitteomav leui- tis 8 punkti

— proovilepingu alusel 4 punkti

Märkused:

* kui proovilepingule järgneb lit- sentsilepingu sõlmimine, antakse olemavalt lepingu iseloomust lisaks kas 7 või 4 punkti.

* punktide saamiseks leuitise juu- rutamise eest tuleb patendiosa- konnale esitada antud leuitise juurutamist tõendav dokument, näiteks juurutusakt.

6. Võrdsete tulemuste korral eelistatakse leidurit, kellel on rohkem positiivseid otsuseid autoritun- nistuste väljaandmise kohta NSV Liidus. Kui ka antud näitajad ana- navad võrdselt tulemuste, võrreldakse juurutatud leuitiste arvu.

7. Positiivseid otsuseid patente- väljaandmise kohta välismaal ei arvestata, kui aruandeastal võeti vastu otsus leuitise välispattentimise lõpetamise kohta.

8. Ratsionaliseerijate vahelise pa- remusjärjestuse määrab arves- tusperioodi jooksul väljaantud tun- nistuste arv.

9. Parimaid leidureid premeerit- takse järgnevalt:

1. esimene preemia 100 rubl.

2. teist preemiat 75 rubl.

10 kolmandat preemiat 50 rubl.

Kui parima naisleiduri ja noore- leiduri punktid ei too neid esimese kolmeteistkümne hulka, eraldatakse nende premeerimiseks kaks kolmandat preemiat.

Parimat ratsionaliseerijat premee- ritakse 50 rublaga.

«Liviko» tsehhijuhataja Arno Narro. SVEN ARBETI foto.

«Olete valesse kohta küsima sattunud, siin alkoholi ei tarbi- ta. Kaader on meil püsiv. Tseh- his töötab 100 inimese ringis, valdav osa naised. On ainult üks vahetus, tööpäev lõpeb 16.00. Naistele soodus. See on ka üks põhjus, mis kaadri voola- vust vähendab. Palk 120–160. Paljudel töölistel on staazi üle kahekümne aasta. Tavaliselt selgub juba esimese päeva õh- tul, kas inimene jääb meile tööle või mitte.»

Tootmiskoondis «Liviko» on küll suhteliselt noor ettevõtte, loodud 1. jaanuaril 1971, kuid piiritusetööstuse 600-aastaseid traditsioone Eestis silmas pida- des tähendas koondise asutami- ne ainult tootmise organisatsoo- nilise struktuuri muutmist. Hoo- ned poolteist aastasada vanad ning tehnoloogilised seadmed ei kujuta endast tehnika viimast sõna. Ainuke ja määravaim näitaja on toodangu kvaliteet. Selles on «Liviko» arvestatav. Peale kõige muu annab koondis veerandi kogu NSV Liidu li- kõbritoodangust.

korgivariant on tingitud mater-jali kokkuhoiust?

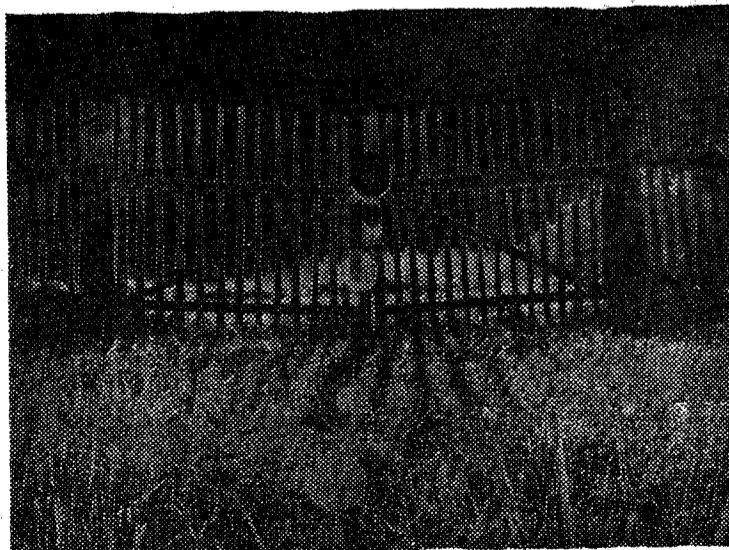
«Seda küll mitte. GOST-iga on lubatud. Mis aga peamine, viisime küllaltki kapriisse ja müra tekitava masina teise ruu- mi, kergendades sellega naiste tööd.»

Nüüd ehk vastus küsimusele, milleks selline «Liviko» lugu. Pressiklubi on aegade vältel käi- nud tutvumas endiste tipikate, praeguste tootmisjuhtide tööga kõigkõimalikes ettevõtetes. «Li- viko» kuulub nende ettevõtete ritta, pealegi on tootmiskoondi- ses küllalt palju TPI lõpetanu- id.

Alkoholi toodetakse, järelikult ka tarbitakse. Selge see. Ja vii- nast rääkimine ei tohiks olla ta- bu, vastupidi, peaksime rääki- ma rohkem sellest, kuidas alko- holi kultuurselt pruukida. Aga sellest juba edaspidi.

Muide, mõiste alkohol tuleneb araabia keelest, kus ta tähen- dab ripsmetušši.

PRESSIKLUBILASED

● HEAD OMA SUVE ● HEAD OMA SUVE ●

Avaldame kaastunnet rüh- mavanemale Rudolf Lõhmu- sele isa

PEETER LÕHMUSE

surma puhul.

TM-41 ja rühma- juhendaja.

Avaldame kaastunnet õp- pemeister Paul Tasurile vöö- rastütte

VALEERIA SEVERJANINI

surma puhul.

Graafika kateeder.

JÄLLE- LUGEMISENI SEPTEMBRIS

«TALLINNA POLÜTEHNİK»
«ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trükkhoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 46/42. Organ partkoma, direktorata, komiteeta LKSMЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский поли-техник». Типография «Южмаш», Писка, 40/42.
Toimetuse address: 200026 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. hoone, tuba 204, tel. 537-261. Адрес редакция: 200026 Tallinn, Экитанте тее, 5, ТПИ 3 корпус, комната 204, тел. 537-261.

Tell. nr. 1861
MB-01794
Hind 2 kop.

Vastutava toimetaja asetäitja
H. KARM